

Pomník obětem 1. světové války v Holušicích

Umístění: Holušice, u staré školy

Centrální evidence válečných hrobů: evidován – CZE3101-10470

GPS: 49.3821647N, 13.9904686E

Popis pomníku: Pomník zhotovený ze žuly je situován v upraveném parčíku u budovy bývalé obecné školy. Spočívá na trojstupňovém podstavci a tvoří ho kvádr s letopočty 1914–1918, na němž je posazen mohutný hranol s původně 16 fotografiemi v oválných porcelánových medailonech (dnes čtyři chybí), avšak bez jmen, s nimiž bylo ovšem původně počítáno, jak naznačují mělké obdélníkové plošky pod každou z fotografií. Je ale také možné, že zde původně byla, jen se nedochovala. Školní kronika uvádí tato jména v tomto pořadí (níže jsou pak řazena abecedně): Josef Kovář, Jan Tintěra, Karel Hrouda, Václav Písařík, Alois Procházka, Josef Vondrášek, František Doucha, Václav Toman, Václav Čurda, Jan Pekárek, Josef (správně Václav) Vondrášek, František Hrouda, Václav Hrouda, Jan Bláha, Vendelín Štěch, Václav Štěch. Sedlická farní kronika přidává ještě sedmnácté jméno Josefa Bláhu, což se ale nepodařilo ověřit dle skutečnosti. Středový hranol je kryt širokou profilovanou deskou a na ní stojí nižší obelisk s nápisem NA PAMÁTKU / VE / VÁLCE SVĚTOVÉ / PADLÝM / VOJÍNŮM / Z / HOLUŠIC převýšeným bronzovou plaketou s tváří Krista Trpitele, pod níž jsou kamenicky provedeny zkřížené vavřínové ratolesti. Nepravý podpůrný prvek tvoří čtyři koule v rozích, kde obelisk dosedá na dolní část pomníku. Pomník byl tedy zřejmě inspirován nějakou klasicistní předlohou, kde se takové prvky obvykle uplatňovaly. Prostranství kolem pomníku je obeháno drátěným plotem; vrátka při vstupu natřena na způsob české, respektive československé vlajky.

U příležitosti 80. výročí osvobození naší vlasti od nacismu (v r. 2025) byl pomník renovován Petrem Štěpánem, výtvarníkem a restaurátorem z Hajan. Realizace akce byla provedena za finanční spoluúčasti Ministerstva obrany.

Historické souvislosti: Pomník vojínům z Holušic padlým, zemřelým a nezvěstným v 1. světové válce (mezi nimi i těm, kteří se sice v obci narodili, nebo tu měli domovskou příslušnost, ale v době války již zde nebydleli) byl zřízen roku 1921. Hlavní zásluhu na tom měl starosta obce Václav Vondrášek, domkář a tesař z čp. 37, který za tím účelem organizoval sbírku mezi občany a oslovil i americké krajany. Místní školní rada dala svolení, aby byl pomník postaven na pozemku před obecnou školou. Místo bylo ohrazeno tyčkovým plotem a směrem k cestě zbudován zděný taras. Započalo se 19. 9. 1921. Nádenické a řemeslnické práce prováděli zdarma holušičtí občané, dříví poskytl bezplatně lesní správa obory. Vlastní zhotovení pomníku zadala obec kamenickým mistrům Janu Kurzovi a Františkovi Muzikovi z Blatné. Postaven byl ve dnech 27. 9. a 30. 9. 1921. Slavnostní odhalení a církevní požehnání pomníku se uskutečnilo o posvícenské neděli 2. 10. 1921 od 10 hodin za pěkného počasí a hojně účasti lidu. Nejprve měl proslov starosta obce, po něm P. Josef Brada, kaplan ze Sedlice,

který pomník požehnal a odsloužil u něj polní mši. Následovalo recitační vystoupení žákyň místní školy Marie Rabové z čp. 61 (2. třída), Boženy Písařikové z čp. 39 (2. třída), Marie Balounové z čp. 8 (1. třída) a řeč slečny Boženy Vondráškové z čp. 37. Slavnost ukončil doslovem starosta. Odpoledne se konal koncert v zahradě Karla Balouna (čp. 8) a večer taneční zábavy v obou místních hostincích – Matěje Matury v čp. 1 a Cyrila Jančara v čp. 51. Celkový náklad na zbudování pomníku činil 6 000 Kč, na slavnost pak 2 106 Kč. Domovní sbírka mezi občany vynesla 2 444 Kč, menšími sbírkami bylo shromážděno 1 693 Kč, částkou 1 200 Kč přispěla rodina Pavelkových z USA a při slavnosti bylo vybráno dalších 3 569 Kč. Celkový příjem tak činil 8 906 Kč. Přebytek byl vložen do místní raiffeisenky na zakoupení hasičské stříkačky.

Jména válečných obětí

Jan BLÁHA

zedník v Holušicích čp. 34, voják dragounského pluku č. 5

* 24. 6. 1886, Holušice, † 3. 11. 1918, Gravoza na italské frontě – polní nemocnice; malárie

Václav ČURDA

domkář v Holušicích čp. 60, voják náhradního praporu pěšího pluku č. 11

* 22. 6. 1892, Holušice, † 10. 12. 1915, Trojckij, v ruském zajetí

František DOUCHA

syn sedláka v Holušicích čp. 16

* 28. 11. 1896, Holušice, † 10. 9. 1915

František HROUDA

domkář v Holušicích čp. 41, záložní voják pěšího pluku č. 11

* 23. 1. 1887, Mužetice, † 7. 9. 1917, Lublaň na srbské frontě – záložní vojenská nemocnice; břišní tyfus

Karel HROUDA

syn rolníka v Holušicích čp. 14

* 18. 3. 1892, Vídeň, † 13. 11. 1914

Václav HROUDA

voják vozatajského pluku č. 8

* 24. 9. 1893, Holušice, † 8. 6. 1915

Josef KOVÁŘ

nádeník ve Vídni, voják pěšího pluku č. 28

* 11. 6. 1882, Holušice, † 24. 9. 1914, Subotica na srbské frontě – polní nemocnice

Jan PEKÁREK

zemědělský dělník v Holušicích čp. 48, voják zeměbranceckého pěšího pluku č. 7

* 17. 7. 1886, Holušice, † 16. 12. 1915

Václav PÍSAŘÍK

nádeník v Holušicích čp. 18, voják zeměbraneckého pěšího pluku č. 11

* 19. 7. 1878, Holušice, padl 18. 5. 1915 u Ostrozhetse na ruské frontě

Alois PROCHÁZKA

učitel obecné školy v Holušicích

* 28. 12. 1889, Bohostice, † září 1914 při evakuaci na ostrov Asinara

Vendelín ŠTĚCH

dělník, voják pěšího pluku č. 6

* 10. 12. 1881, Holušice, † 12. 2. 1919, Legnago na italské frontě – polní nemocnice

Václav ŠTĚCH

voják zeměbraneckého pěšího pluku č. 11

* 1. 11. 1878, Holušice, padl 22. 6. 1915 u Hlynne na ruské frontě

Jan TINTĚRA

domkář v Holušicích čp. 49, voják pěšího pluku č. 11

* 7. 9. 1884, Mužetice, padl 7. 11. 1914 u Lipolistu na srbské frontě

Václav TOMAN

nádeník v Holušicích čp. 51, voják zeměbraneckého pluku č. 22

* 19. 3. 1874, Holušice, † 6. 7. 1915, Vídeň – záložní nemocnice; tuberkulóza

Josef VONDRÁŠEK

z Holušic čp. 55, voják pěšího pluku č. 11

* 1. 5. 1895, Vídeň, † 29. 6. 1915

Václav VONDRÁŠEK

tesařský dělník na Žižkově, voják pěšího pluku č. 11

* 16. 7. 1888, Holušice, † 21. 9. 1916 na ruské frontě